

kestavankasvunohjelma@vm.fi

Asia: Suomen kestävän kasvun ohjelma

Sivistystyönantajien näkemyksiä Suomen kestävän kasvun ohjelmaan

Valtionneuvoston selonteossa **esitetyt painopisteet** Suomen kestävän kasvun ohjelmaan ovat **hyviä**. Ne ovat linjassa ohjelman tavoitteiden kanssa ilmastonmuutoksen torjumiseksi, tuottavuuden lisäämiseksi ja talouden uudistumiseksi.

EU:n ohjelmalle asettamien kriteerien mukaisesti ilmastotavoitteet ja digitaalisuus näkyvät ohjelmassa paitsi omina kokonaisuuksina myös läpileikkaavina teemoina. Myös kansainvälisyys liittyy vahvasti kaikkiin painopisteisiin.

Kaikkien kestävän kasvun **ohjelman tavoitteiden toteuttamiseen tarvitaan uutta osaamista, koko väestön osaamisen vahvistamista, edistyneen teknologian ymmärrystä ja kehittämistä sekä käyttöönottokykyä**. Lisäksi erityisesti talouden uudistumiseen, tuottavuuden parantamiseen ja pitkän aikavälin kestävän kasvupotentiaalin nostamiseen tarvitaan **nykyistä laajempaa ja syvempää TKI-toimintaa**.

Sivistystyönantajat pitää tärkeänä, että **painopisteellä ”Koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla Suomi takasin kestävälle uralle”** rakennetaan **edellytyksiä pitkän aikavälin toipumiselle ja uudistumiselle** ja siihen suunnataan **rahoitusta vähintään suunnitellun mukaisesti**. Keväällä 2020 julkaistu **kansallinen TKI-tiekartta pitää sisällään tarvittavat toimenpiteet**. EU:n elpymistukea kannattaakin suunnata tiekartan toteuttamiseen. **Erityisesti tutkimusinfrastruktuurien sekä kehittämis- ja innovaatioympäristöjen vahvistaminen** sekä näiden ympärille muodostuvien **ekosysteemien ja kumppanuuksien tukeminen** hyvä ja kriteerien mukainen keino vastata kestävän kasvun ohjelman tavoitteisiin. Infrastruktuureja kannattaa tukea myös muissa ohjelman painopisteosioissa, kuten vihreää siirtymää koskevassa painopisteessä.

Osaamistason nostamisen kannalta myös **korkeakoulujen aloituspaikkojen lisääminen on hyvä toimi**. Tavoitteena on, että 50 % nuorista aikuista on korkeakoulututkinto vuoteen 2030 mennessä. RFF-rahoituksella voidaan antaa tukea tarvittaville alkutoimenpiteille. Rahoitustarve aloituspaikkojen lisäämiselle on kuitenkin RFF-toimia pidempiaikaisempi, joten elpymisrahoituksen yhteydessä on **laadittava linjaus sille, kuinka rahoitus hoidetaan EU-rahoituksen loppuessa**. Sivistystyönantajien laskelmien mukaan vuotuinen rahoitustarve tarvittavaan aloituspaikkalisäykseen on 100 miljoonaa euroa vuoteen 2030 saakka.

Myös **jatkuvan oppimisen** tarve Suomessa on ilmeinen ja sen **tukeminen sopii** hyvin kestävän kasvun ohjelman **teemaksi**. **Rahoitusta ei pidä kuitenkaan käyttää pysyvien uusien hallinnollisten rakenteiden pystyttämiseen**. Selonteossa mainitaan, että jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus vastaa toimenpiteiden koordinaatiosta ja toteuttamisesta. Sivistystyönantajat huomauttaa, että tällaista keskusta ei Suomessa ole, eikä työelämä- ja koulutustoimijat ole nähneet sellaisen perustamista tarpeelliseksi. Jatkuvan oppimisen järjestelmää on Suomessa kehitettävä perustuen korkeakoulujen, ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön koulutustarjontaan, joka jo nyt palvelee aikuisten ja nuorten oppimisen tarpeita.

Painopisteessä ”Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn tukeminen” on tunnistettu ongelmakohtia työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämiseksi. Suomi tarvitsee osaavaa työvoimaa myös ulkomailta. Sivistystyönantajat tukee **maahantulon ja -jäämisen hallinnollisen byrokratian perkaamista ja lupakäytäntöjen digitalisaatiota** sekä **korkeakoulujen ja muun työelämän yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden integroimiseksi Suomen työmarkkinoille.**

Lähes kaikki selonteossa esitetyt toimenpiteet ovat ohjelman tavoitteiden kannalta perusteltuja. Suomeen saatava rahoitus on kuitenkin rajallista. Ne toimenpiteet, jotka voidaan rahoittaa elpymisvälineestä muihin EU-ohjelmiin osoitettavalla ja Suomeen automaattisesti jyvitetävällä lisärahoituksella, tulee rahoittaa ensisijaisesti näistä ohjelmista (maaseudun kehittäminen, REACT-EU, RescEU).

Lisätietoja: johtava asiantuntija Heikki Holopainen, p. 0400629331